

Česká republika
NÁLEZ
Ústavního soudu

Jménem republiky

Ústavní soud rozhodl dne 15. března 2011 v senátu složeném z předsedkyně Ivany Janů a soudců Františka Duchoně a Elišky Wagnerové (soudce zpravodaj) ve věci ústavní stížnosti stěžovatele **J. N.**, zastoupeného Mgr. Lubošem Komůrkou, advokátem, se sídlem Benešova 8, Jihlava, proti rozsudku Krajského soudu v Brně, pobočka v Jihlavě, ze dne 7. 10. 2010 sp. zn. 54 Co 499/2010 a rozsudku Okresního soudu v Jihlavě ze dne 15. 2. 2010 sp. zn. 5 C 114/2006, za účasti Krajského soudu v Brně a Okresního soudu v Jihlavě jako účastníků řízení a Zemědělského družstva Zhoř, v likvidaci, IČ 00137324, se sídlem Zhoř 92, zastoupeného Mgr. Martinou Kadaňkovou, advokátkou, se sídlem Cihlářská 19, Brno, jako vedlejšího účastníka řízení, se souhlasem účastníků řízení bez ústního jednání,

t a k t o :

Ústavní stížnost se z a m í t á .

O d ů v o d n ě n í :

I.

1. Ústavní stížností podanou k poštovní přepravě dne 7. 12. 2010 a doručenou Ústavnímu soudu dne 8. 12. 2010, tedy podanou ve lhůtě 60 dnů od doručení napadeného rozhodnutí [ust. § 72 odst. 3 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o Ústavním soudu“)], se stěžovatel domáhal zrušení v záhlaví specifikovaných rozhodnutí Krajského soudu v Brně, pobočka v Jihlavě, a Okresního soudu v Jihlavě s tvrzením, že jimi došlo k porušení jeho základních práv garantovaných v čl. 11 a čl. 36 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), v čl. 90 Ústavy České republiky (dále jen „Ústava“), v čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) a v čl. 1 Dodatkového protokolu k Úmluvě.

2. K důvodům své ústavní stížnosti uvedl stěžovatel, že ze specifického vztahu mezi ním a žalovaným 1) (Zemědělské družstvo Zhoř, v likvidaci) lze dovodit, že stěžovateli náleží pohledávka, o které nebylo dosud rozhodnuto. Je tomu tak proto, že v řízeních, v nichž se domáhá přiznání této pohledávky, obecné soudy nesprávným způsobem reagují na informační deficit a stěžovatelovy žaloby zamítají [též v rozporu se závěry Ústavního soudu, viz nálezy sp. zn. I. ÚS 267/06 ze dne 4. 4. 2007 (N 60/45 SbNU 33), všechna rozhodnutí Ústavního soudu jsou dostupná na <http://nalus.usoud.cz>]. V posuzované věci pak obecné soudy odmítly respektovat existenci takové pohledávky, nikoliv jen hypotetické, protože bylo v řadě jiných řízení prokázáno, že žalovaný 1) tzv. restituční rezervy zcela nevyčerpal. Pokud dochází k účelovému převodu majetku osob původně určených k transformaci, je dán zcela zřejmý naléhavý právní zájem osoby oprávněné z transformace na určení neplatnosti takových úkonů. Stěžovatel dále dokládá, že s obdobnou pohledávkou vůči transformujícím se subjektům bylo uvažováno i v jiných sporech (viz nálezy sp. zn. IV. ÚS 3010/08 ze dne 28. 7. 2009).

3. S ohledem na výše uvedené stěžovatel navrhl, aby Ústavní soud v záhlaví citovaná rozhodnutí Krajského soudu v Brně, pobočka v Jihlavě, a Okresního soudu v Jihlavě svým nálezem zrušil.

4. Ústavní soud vyzval účastníky řízení, aby se vyjádřili k ústavní stížnosti. Krajský soud v Brně prostřednictvím příslušného předsedy senátu JUDr. Jaroslava Mádra plně odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí, přičemž neučinil účastnický návrh na rozhodnutí Ústavního soudu. Okresní soud v Jihlavě prostřednictvím příslušné předsedkyně senátu JUDr. Ziny Uhlířové plně odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí, přičemž neučinil účastnický návrh na rozhodnutí Ústavního soudu.

5. Ústavní soud dále vyzval vedlejší účastníky (Zemědělská společnost Zhoř a. s. a Zemědělské družstvo Zhoř, v likvidaci) k vyjádření se ve stanovené lhůtě k ústavní stížnosti s poučením, že neobdrží-li Ústavní soud v určené lhůtě předmětné vyjádření, bude mít za to, že se postavení vedlejšího účastníka vzdali (ust. § 28 odst. 2 zákona o Ústavním soudu). Zemědělská společnost Zhoř a. s. se ve stanovené lhůtě nevyjádřila, tedy se svého účastenství na řízení vzdala. Vedlejší účastník (Zemědělské družstvo Zhoř, v likvidaci) ve svém vyjádření zopakoval důvody rozhodnutí obecných soudů, se kterými se plně ztotožnil, když dle jeho názoru obecné soudy věc rozhodly v souladu s konstantní judikaturou Nejvyššího soudu. Vedlejší účastník dále uvedl, že odkazy stěžovatele na rozhodnutí Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 267/06 jsou zavádějící, neboť v dané věci se nejedná o spor vyplývající z nároků stěžovatele vztahujících se ke správnosti provedení transformace družstva. V dané věci soudy rozhodovaly o určení vlastnického práva k movitým věcem, s čímž judikatura Ústavního soudu, týkající se problematiky transformace družstev, nesouvisí. Nadto vedlejší účastník uvedl, že soudní řízení, v rámci kterého vydal Ústavní soud nálezný sp. zn. I. ÚS 267/06, bylo v roce 2008 pravomocně ukončeno z důvodu zpětvzetí žaloby stěžovatelem. Nad rámec předmětu řízení pak vedlejší účastník uvedl, že všechny oprávněné nároky stěžovatele vyplývající z transformace družstva či restitučních předpisů, které vznikly buď jemu osobně, nebo je skupil od jiných oprávněných osob, řádně uhradil a odmítá tak tvrzení, že by činil jakékoliv právní úkony s úmyslem zkrátit věřitele. Závěrem pak vedlejší účastník navrhl, aby ústavní stížnost stěžovatele byla jako zjevně neopodstatněná odmítnuta, popř. zamítnuta.

6. Podle ust. § 44 odst. 2 zákona o Ústavním soudu může Ústavní soud se souhlasem účastníků upustit od ústního jednání, nelze-li od tohoto jednání očekávat další objasnění věci. Účastníci souhlas poskytl a od ústního jednání bylo upuštěno.

II.

7. Ústavní soud si k posouzení námitek a tvrzení stěžovatele rovněž vyžádal spis Okresního soudu v Jihlavě sp. zn. 5 C 114/2006, z něhož zjistil následující, pro řízení o ústavní stížnosti rozhodující skutečnosti.

8. Žalobou ze dne 3. 2. 2003 se stěžovatel domáhal vůči žalovaným 1) Zemědělské družstvo Zhoř, v likvidaci, a 2) Zemědělská společnost Zhoř a. s., určení, že žalovaný 1) je vlastníkem v žalobě (č. l. 2) specifikovaných nemovitostí a movitých věcí. Usnesením ze dne 23. 6. 2006 č. j. 5 C 114/2006-1 vyloučil Okresní soud v Jihlavě řízení o určení vlastnictví k předmětným movitým věcem k samostatnému projednání. K důvodům své žaloby uvedl stěžovatel, že vůči žalovanému 1) je dle zákona

č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku a zákona č. 42/1992 Sb., o úpravě majetkových vztahů a vypořádání majetkových nároků v družstvech osobou oprávněnou k vypořádání majetkového podílu. Žalovaný 1), poté, co zjistil, že nebude schopen uspokojit nároky oprávněných osob, založil novou společnost (žalovaný 2) a stal se jejím jediným akcionářem. Dne 24. 10. 2000 rozhodl žalovaný 1), jako jediný akcionář žalovaného 2), o zvýšení základního jmění peněžitém a nepeněžitém vkladem; současně se stal upisovatelem akcií a jako nepeněžitý vklad vnesl předmětné nemovitosti a věci movité. Stěžovatel dále uvedl, že má vůči žalovanému 1) řadu pohledávek, které uplatňuje v soudních řízeních; o jedné probíhá exekuční řízení. Jestliže se tak žalovaný 1) zbavuje svého majetku, vzniká hrozba, že pohledávky žalobce nebudou moci být uspokojeny.

9. Rozsudkem Okresního soudu v Jihlavě ze dne 19. 10. 2006 č. j. 5 C 114/2006-52 byla žaloba stěžovatele v celém rozsahu zamítnuta. Rozsudkem ze dne 3. 7. 2008 č. j. 13 Co 50/2007-67 potvrdil Krajský soud v Brně výše uvedený rozsudek soudu prvního stupně. Rozsudkem ze dne 15. 12. 2009 č. j. 30 Cdo 971/2009-122 zrušil Nejvyšší soud shora uvedené rozsudky soudů obou stupňů. K důvodům svého rozhodnutí Nejvyšší soud uvedl, že odvolací soud při posuzování přípustnosti určovací žaloby nesprávně přistoupil k hmotněprávnímu posouzení věci, aniž by v odvolacím řízení provedl jakékoliv dokazování, přičemž platnost majetkového transferu by bylo možno posuzovat pouze v tom případě, byla-li by důvodnost žaloby odvolacím soudem hodnocena po věcné stránce (meritorně) a pokud by v řízení zjištěné skutečnosti takový právně kvalifikační závěr umožňovaly soudu učinit, tedy až po (primárně) vyjasnění otázky, zda žalobci vskutku z procesního hlediska svědčil naléhavý právní zájem na podání určovací žaloby. Nad rámec odůvodnění svého rozhodnutí odkázal Nejvyšší soud na právní závěry týkající se naléhavého právního zájmu, obsažené v rozsudku ze dne 19. 7. 2005 sp. zn. 28 Cdo 1137/2005.

10. Rozsudkem Okresního soudu v Jihlavě ze dne 15. 2. 2010 č. j. 5 C 114/2006-151 byla žaloba stěžovatele v celém rozsahu zamítnuta a stěžovateli byla uložena povinnost k úhradě nákladů řízení. K důvodům svého rozhodnutí uvedl nalézací soud, že dříve než přistoupí k věcnému posouzení žalobního návrhu, musí se zabývat otázkou – a to výhradně z procesního hlediska – je-li na žalobcově straně dán naléhavý právní zájem na určení právního vztahu, tedy zda určení vlastnického práva 1. žalovaného k movitým věcem zaručuje lepší právní postavení žalobce či nikoliv, aniž by zároveň řešil otázku platnosti žalobcem napadeného právního úkonu, když toto náleží již do meritorního posouzení věci. To znamená, že u žalobce musí jít buď o právní vztah již existující (alespoň v době vydání rozhodnutí) nebo o takovou jeho procesní, případně hmotněprávní situaci, v níž by objektivně v již existujícím právním vztahu mohl být ohrožen (30 Cdo 1943/2004). Naléhavý právní zájem na určení, že vlastníkem určité věci je žalobcův dlužník, který věc převedl na jinou osobu, může mít žalobce za předpokladu, že tímto určením získá doklad nezbytný pro nařízení výkonu rozhodnutí prodejem věci, tzn. určení vlastnického práva je pro něj nezbytné z hlediska jeho vykonatelných pohledávek cestou soudního výkonu rozhodnutí. Musí být tudíž postaveno najisto, že žalobce je věřitelem 1. žalovaného, a že má vůči němu pohledávku, jež je ke dni rozhodnutí soudu vymahatelná. Řízení vedená žalobcem proti 1. žalovanému jsou buď pravomocně skončena, aniž by bylo žalobcovým nárokům vyhověno (5 C 1112/2000, 9 C 408/2003, 9 C 124/2005), nebo o těchto nebylo doposud pravomocně rozhodnuto (10 C 396/2000, 12 C 162/2006, 5 C 50/2003, 12 C 545/2003). Ve všech výše uvedených řízeních se 1. žalovaný brání tvrzením o neexistenci

pohledávek tvrzených žalobcem. V daném případě žalobce nedisponuje nespornými, natož pak vymahatelnými pohledávkami za 1. žalovaným, takže i kdyby rozsudkem soudu bylo určeno, že 1. žalovaný je vlastníkem movitých věcí, nemohl by žalobce vést výkon rozhodnutí prodejem těchto věcí, poněvadž by neměl k dispozici exekuční titul. Pokud měl žalobce určité pohledávky za 1. žalovaným, tyto byly uspokojeny již před zahájením tohoto řízení, což žalobce ani nezpochybňuje, stejně jako skutečnost, že se svými nároky byl doposud převážně neúspěšný. Nalézací soud tak uzavřel, že nedisponuje-li žalobce nespornou pohledávkou, pak nemůže být jeho postavení ohroženo právním úkonem 1. žalovaného v té míře, aby bylo možno učinit závěr o naléhavém právním zájmu.

11. Rozsudkem Krajského soudu v Brně, pobočka v Jihlavě, ze dne 7. 10. 2010 č. j. 54 Co 499/2010-172 byl v celém rozsahu potvrzen odvoláním napadený rozsudek Okresního soudu v Jihlavě. K důvodům svého rozhodnutí uvedl krajský soud, že vycházejí z názorů zastávaných Nejvyšším soudem (30 Cdo 971/2009, 28 Cdo 1137/2005 a 30 Cdo 1943/2004) dospěl soud prvního stupně ke správnému závěru, že žalobce v tomto konkrétním případě nemá naléhavý právní zájem na určení vlastnictví prvního žalovaného k movitým věcem, když toho času za ním nemá nespornou pohledávku, jejíž uspokojení by případným převodem majetku mezi oběma žalovanými bylo znemožněno či alespoň ztíženo. Odvolací soud dále uvedl, že ani do doby rozhodování ve věci odvolacím soudem žalobce za 1. žalovaným žádnou nespornou, natož vymahatelnou pohledávku nebyl schopen doložit.

12. Na jednání odvolacího soudu dne 3. 7. 2008 (č. 1. 64) uvedla právní zástupkyně stěžovatele, že stěžovatel *„nemůže uplatnit odporovatelnost převodu, nemá-li zatím žádné vymahatelné pohledávky vůči 1. žalovanému, když je nepochybné, že tyto budou přiznány ve výši cca 1 mil. Kč, což odpovídá hodnotě převáděného majetku.“* V dovolání ze dne 30. 9. 2008 (č. 1. 70) uvedl stěžovatel, že *„[s]vou žalobu podal z důvodu, že povinná osoba a 1. žalovaný si dle výše uvedených zákonů č. 229/91 Sb., č. 42/1992 Sb., v rámci tzv. „divoké transformace“ jako jediný zakladatel založil akciovou společnost, kterou je 2. žalovaný, a převedl na něj veškerý svůj movitý a nemovitý majetek v rámci vypořádání postoupených pohledávek ze zákona č. 42/1992 Sb., které na 2. žalovaného postoupily oprávněné osoby dle tohoto zákona právě za tímto účelem. Tím byl 2. žalovaný zvýhodněn oproti těm oprávněným osobám, které požádaly o vypořádání svých pohledávek dříve než 2. žalovaný, a o své nároky byly a jsou nuceny se soudit, jako tomu bylo u odvolatele a jeho rodiny, popřípadě obdržely plnění za mnohem méně výhodných podmínek než 2. žalovaný, který byl personálně propojen s 1. žalovaným, čímž obdržel vypořádání v majetku v lepší struktuře a za výhodnější ceny, než ty oprávněné osoby, které si o vydání svých nároků ... požádaly dříve, popřípadě nepostoupily pohledávky na 2. žalovaného, poněvadž neměly zájem o vypořádání v akciích 2. žalovaného, které nebyly veřejně obchodovatelné, jejich převod byl značně omezen a nebyla zde záruka výplaty dividend. Dovolatel se nemohl s touto skutečností smířit, a protože on a jeho rodina soukromě hospodaří a potřebují k zajištění a provozování zemědělské výroby především vhodný zemědělský kapitál, kterým nemohou být akcie, jež nejsou volně obchodovatelné a převoditelné, a hrozila skutečnost, že jeho pohledávky nebudou v budoucnu řádně uspokojeny. ... 1. žalovaný v průběhu nic takového nedoložil a vzhledem k tomu, že nabízí i těm, kdo nepostoupili své pohledávky 2. žalovanému, na jejich vypořádání akcie 2. žalovaného, je nepochybné, že i majetek, kterým měly být vykryty tyto oprávněné osoby, byl převeden na 2. žalovaného, aniž by tyto jemu pohledávky postoupily. Naopak,*

nevyhověním žalobě dovolatele, by tento v případě úspěšně ukončených sporů neměl by být jak uspokojen od svého dlužníka, 1. žalovaného, a nezbylo by mu patrně nic jiného, pokud by tato možnost byla, aby přijal akcie 2. žalovaného, aby aspoň nějakým způsobem uspokojen byl“ (pozn. jedná se o doslovný přepis).

III.

13. Poté, co Ústavní soud konstatoval, že ústavní stížnost je přípustná (ust. § 75 odst. 1 *a contrario* zákona o Ústavním soudu), je podána včas a splňuje ostatní náležitosti vyžadované zákonem [ust. § 30 odst. 1, ust. § 72 odst. 1 písm. a) zákona o Ústavním soudu], přistoupil k jejímu meritornímu projednání, přičemž dospěl k závěru, že je nedůvodná. Úkolem Ústavního soudu je jen ochrana ústavnosti, a nikoliv kontrola „běžné“ zákonnosti (čl. 83 Ústavy). Ústavní soud není povolán k přezkumu správnosti aplikace „jednoduchého“ práva. Do rozhodovací činnosti obecných soudů je oprávněn zasáhnout pouze tehdy, byla-li pravomocným rozhodnutím těchto orgánů veřejné moci porušena stěžovatelova základní práva či svobody chráněné ústavním pořádkem České republiky, protože základní práva a svobody vymezují nejen rámec normativního obsahu aplikovaných právních norem, nýbrž také rámec jejich ústavně konformní interpretace a aplikace.

14. Garance vlastnického práva podle čl. 11 Listiny se sice bezprostředně týká toliko vztahu mezi jednotlivcem a veřejnou mocí, avšak kromě toho, že tato ustanovení zajišťují povinnost veřejné moci jednat tak, aby do vlastnického práva jednotlivce sama nezasahovala, zavazují veřejnou moc ve smyslu povinnosti poskytovat vlastníkovu ochranu v případě, kdy je jeho vlastnické právo rušeno či omezováno ze strany třetích subjektů (srov. např. usnesení sp. zn. III. ÚS 456/05 ze dne 23. 9. 2005). Legitimní očekávání ve smyslu výše citovaného ustanovení čl. 1 Dodatkového protokolu k Úmluvě je nejen podle judikatury Ústavního soudu, ale i judikatury Evropského soudu pro lidská práva, integrální součástí ochrany majetkových práv. Dle judikatury Evropského soudu pro lidská práva pojem „majetek“ ve smyslu čl. 1 Dodatkového protokolu k Úmluvě má autonomní rozsah, který není omezen na konstituované vlastnictví hmotného jmění a není závislý na formální kvalifikaci vnitrostátního práva. Pro účely tohoto ustanovení jsou za „majetková práva“, resp. „majetek“ také považována další práva a zájmy tvořící aktiva (např. pohledávky), na základě jejichž existence může stěžovatel tvrdit, že na jejich splnění má přinejmenším legitimní očekávání (viz nález sp. zn. I. ÚS 2278/10 ze dne 30. 11. 2010).

15. Právo na soudní ochranu vyplývá nejen z ústavních záruk, ale také z občanskoprávních (obchodních) předpisů, ať hmotných nebo procesních; stanoveným postupem při úsilí o právo (čl. 36 odst. 1 Listiny), jako výrazu spravedlivého procesu, je třeba rozumět zákonem předepsaný procesní postup, v posuzované věci tedy postup podle ustanovení občanského soudního řádu; ten připouští - mimo jiné - návrh na zahájení řízení, v němž by soudem bylo rozhodnuto o určení, zda tu je či není právní vztah nebo právo, to však jen za podmínky, že na takovém určení je naléhavý právní zájem [ust. § 80 písm. c) o. s. ř.]. Ustálená judikatura obecných soudů, ve shodě s naukou, stojí na stanovisku, že o naléhavý právní zájem může zásadně jít jen tehdy, jestliže by bez soudem vysloveného určení bylo buď ohroženo právo žalobce nebo by se jeho právní postavení stalo nejistým, což - řečeno jinými slovy - znamená, že buď musí jít u žalobce o právní vztah (právo) již existující (alespoň v době vydání rozhodnutí) nebo o takovou jeho procesní, případně hmotněprávní situaci, v níž by objektivně v již existujícím právním vztahu mohl být ohrožen, příp. pro nejisté své

postavení by mohl být vystaven konkrétní újmě [nález sp. zn. III. ÚS 17/95 ze dne 20. 6. 1995 (N 35/3 SbNU 261)].

IV.

16. Stěžovatelem předložené námitky jsou v podstatě opakováním námitek uplatněných v řízení před obecnými soudy a pohybují se v rovině jednoduchého práva; tímto však stěžovatel staví Ústavní soud právě do pozice další instance v systému obecného soudnictví, která mu nepřísluší. Navíc po důkladném seznámení se s napadenými rozhodnutími Ústavní soud konstatuje, že jak krajský (bod 11), tak zejména okresní (bod 10) soud se s námitkami stěžovatele řádně vypořádaly, při rozhodování přihlédly ke všem okolnostem, které vyšly v řízení najevo, věc po právní stránce hodnotily a právní normy aplikovaly s ohledem na ústavní principy obsažené v Listině (bod 14 a 15), přičemž svá rozhodnutí podrobně odůvodnily, a to včetně odkazů na ustálenou judikaturu. Obecné soudy tak postupovaly v souladu s konstantní judikaturou (viz např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 19. 7. 2005 sp. zn. 28 Cdo 1137/2005, kde v byl v obdobném vztahu shledán právní zájem osoby oprávněné v případě, že „nároky žalobců jsou mezi účastníky nesporné včetně jejich výše, částečně byly již soudem přiznány na základě žaloby na plnění, nebyly však uspokojeny z důvodu nedostatku majetku prvního žalovaného“) a v souladu s právním názorem Nejvyššího soudu (bod 9). Ústavní soud k tomu dodává, že argumentace stěžovatele se zakládá na obecných, ničím nepodložených tvrzeních o existenci pohledávky, když tu stěžovatel dokládá pouze nekonkrétním odkazem na „řadu jiných“ řízení (bod 15), přičemž právě průběh a výsledky dalších, stěžovatelem vedených řízení svědčí o opaku (viz odůvodnění rozsudku okresního soudu či usnesení sp. zn. IV. ÚS 1754/10 ze dne 19. 7. 2010). V průběhu řízení před obecnými soudy pak stěžovatel nikterak nespécifikoval jím tvrzené pohledávky, jejich opodstatněnost či výši, byť k tomu byl soudy opakovaně vyzván (viz např. vyjádření stěžovatele na jednání dne 19. 10. 2006: „je mi jasné z průběhu jednání, jak soud rozhodne, a proto se nebudu dál vyjadřovat“); ostatně stěžovatel tak nečiní ani ve své ústavní stížnosti. Okolnost, že obecné soudy nepřisvědčily námitkám stěžovatele, stejně jako skutečnost, že se stěžovatel dosud neztotožňuje se závěry obecných soudů, nemohou samy o sobě založit důvodnost ústavní stížnosti a v žádném případě je nelze považovat za porušení jeho základních práv (obdobně viz usnesení sp. zn. I. ÚS 358/10 ze dne 2. 3. 2010).

17. V této souvislosti je třeba uvést, že z vyjádření stěžovatele (bod 12, které je však v přímém rozporu s argumenty obsaženými v ústavní stížnosti, bod 2) je zřejmé, že předmětné movité věci byly žalovaným 1) převedeny na žalovaného 2) za účelem vypořádání jeho nároků, které na něj postoupily osoby oprávněné. Není tak pravdivé tvrzení stěžovatele, že vypořádání jeho případných, v budoucnu přisouzených nároků je ohroženo, když v majetku žalovaného 1) nadále zůstávají zbylé akcie žalovaného 2), které mají sloužit k uspokojení (a to i v případě, že by se jednalo o tzv. nevyčerpanou restituční rezervu, což však stěžovatel nedokládá) dalších oprávněných osob. Jinak řečeno, výše majetku žalovaného 1) se nezmenšila (vyjma uspokojení nároků převedených na žalovaného 2), jen se případně změnila jeho struktura. Jak plyne ze shora uvedeného (bod 15), určovací žaloba v žádném případě neslouží k tomu, aby stěžovateli zajistila jím preferovaný způsob vypořádání (bod 12), nadto nároků nanejvýš značně sporných (pro úplnost dodává Ústavní soud, že v tomto bodě uvedené závěry učinil pouze na základě vyjádření stěžovatele, když neměl důvod jim nedůvěřovat).

18. Stěžovatelova ústavněprávní argumentace se v podstatě omezuje toliko jen na citace z nálezů sp. zn. I. ÚS 267/06 a sp. zn. IV. ÚS 3010/08, přičemž tuto argumentaci stěžovatel v řízení před obecnými soudy neuplatnil, byť tak učinit mohl a měl. Navzdory tomu, že v řízení před Ústavním soudem se nova zásadně nepřipouštějí (srov. usnesení ze dne 8. 7. 2009 sp. zn. I. ÚS 863/09), zohlednil Ústavní soud shora uvedenou argumentaci při posouzení důvodnosti ústavní stížnosti stěžovatele. Odkaz stěžovatele na jinak přílehlavé právní závěry nálezu sp. zn. I. ÚS 267/06 (jednalo se o věc stěžovatele, přičemž ten nikterak nevysvětlil, z jakého důvodu vzal žalobu zpět, bod 5) je nepřipadný, neboť nyní projednávanou věc nelze hodnotit jako řízení v němž by se oprávněná osoba domáhala přezkumu správnosti transformačního procesu (k čemuž jsou vedeny stěžovatelem jiná řízení), nýbrž se jedná o určovací žalobu (bod 15), která má za cíl zajištění vymahatelnosti stěžovatelem tvrzených nároků. Pokud stěžovatel existenci své pohledávky dovozuje odkazem na nálezu sp. zn. IV. ÚS 3010/08, je třeba dodat, že tento řeší věc zcela odlišnou, a to problematiku nesporné tzv. nevyčerpané restituční rezervy (srov. bod 17) a opomenutých důkazů.

19. S ohledem na výše uvedené Ústavní soud ústavní stížnost neshledal důvodnou, a proto ji podle ust. § 82 odst. 1 zákona o Ústavním soudu zamítl. Vzhledem k charakteru výroku se bezpředmětným stal stěžovatelův návrh na odklad vykonatelnosti napadených rozhodnutí a nebylo třeba o něm rozhodovat.

P o u č e n í : Proti rozhodnutí Ústavního soudu se nelze odvolat (§ 54 odst. 2 zákona o Ústavním soudu).

V Brně dne 15. března 2011

Ivana Janů
předsedkyně senátu

**Odlišné stanovisko JUDr. Ivany Janů
k výroku a k odůvodnění nálezu Ústavního soudu ve věci sp.zn. I.ÚS
3481/10.**

Ve smyslu § 22 zák. č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů, podávám odlišné stanovisko k výroku a k odůvodnění nálezu Ústavního soudu ve věci sp.zn. I.ÚS 3481/10. Uvedeným nálezem nevyhověl Ústavní soud stížnosti stěžovatele a jeho ústavní stížnost, kterou se domáhal zrušení rozsudků obecných soudů vydaných v řízení o určení vlastnického práva tzv. povinné osoby podle restitučních a transformačních předpisů, zamítl. Zamítnutí ústavní stížnosti je odůvodněno tvrzením, že stěžovatelovy námitky se pohybují v rovině jednoduchého práva (bod. 16.).

S výrokem nálezu a s jeho odůvodněním nesouhlasím, a to z těchto důvodů:

Stěžovatel se žalobou u obecných soudů domáhá určení vlastnického práva právnické osoby, která byla povinnou osobou podle zák. č. 229/1991 Sb. a podle zák. č. 42/1992 Sb., k souboru movitých věcí, které tato osoba převedla na spřízněnou osobu, a tvrdí, že smlouvy o převodu vlastnického práva byly absolutně neplatné pro rozpor se

zákonem. Po několikaletém sporu obecné soudy stěžovatelu žalobu zamítly pro údajnou neexistenci jeho naléhavého právního zájmu na určení vlastnického práva povinné osoby, což odůvodnily tím, že ke dni vydání rozhodnutí nemá vůči povinné osobě vymahatelnou pohledávku, popř. pohledávku, jejíž existenci by tato osoba nezpochybovala.

Většinové stanovisko senátu pochybilo, když upřednostnilo pozitivistickou interpretaci předpokladů určovací žaloby ve smyslu § 80 písm. c) obč. soudního řádu, aniž by přihlédlo ke specifickému postavení stěžovatele, jako oprávněné osoby. Ze stěžovatelových odkazů na soudní řízení, včetně nálezu Ústavního soudu sp.zn. I. ÚS 267/06, vyplývá jeho úporná snaha domoci se uspokojení pohledávek vzniklých zejména na základě transformačních procesů, konkrétně pochybením povinné osoby při určení tzv. restituční rezervy. Odkazem na nálezu Ústavního soudu ve věci sp.zn. IV. ÚS 3010/08 pak stěžovatel dokládá, že jeho dřívější tvrzení o existenci pohledávky z nevypořádané restituční rezervy jsou založena na správných východiscích. Z tohoto hlediska je jeho zájem na „udržení“ majetku ve sféře oprávněné osoby naprosto legitimní a měla ji být poskytnuta ústavně právní ochrana. Přitom stěžovatel ve fázi, kdy nebyl právně zastoupen, upozorňoval na okolnost, že se domáhá přiznání pohledávky z restituční rezervy (viz podání založené na č.l.156 spisu Okresního soudu v Jihlavě), nemůže jít k jeho tíži, že výslovně neodkázal na argumentaci z nálezu Ústavního soudu sp.zn.IV. ÚS 3010/08, v duchu principu *iura novit curia* (bod 18.).

Vzhledem k těmto skutečnostem mělo být ústavní stížnosti vyhověno a napadená rozhodnutí obecných soudů pro porušení čl. 11 odst. 1 Listiny zrušena.

Ivana Janů